

העלון מוקדש לכבוד יום ההילולא של רבנו הקדוש הרב יוסף חיים ("הבן איש חי") זיע"א, שחל ב-יג' אלול
פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ: כִּי תָבוֹא לרפואה שלמה של: **נועם בת דורית** 🕯️ **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 18:20**
עַרְשׁ"ק יו' אֱלוֹל תִּשְׁע"ד (12.9.14) "אֵל נָא רַפָּא נָא לָהּ" **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 19:27** ר"ת 20:03
הַפְּטָרָה: "קוּמִי אוּרִי" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וּרְאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ, וַיֵּרְאוּ מִמֶּךָ" (כח' י') (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פּינחס פּרידמָן)

על פסוק זה, "וּרְאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ (=הגויים) כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ, וַיֵּרְאוּ (=יפחדו) מִמֶּךָ", דרשו חז"ל בגמרא (ברכות ח'): "אמר רבי אליעזר הגדול: 'כי שם ה' נקרא עליך' – אלו תפילין שבראש".

והנה, בעל הטורים רמז, כדרך בקדש פי: "שם י-הוה נקרא" – ראשי תיבות 'שין' של תפילין, ופונת רבנו בעל הטורים היא שעמי הארץ יראים ומפחדים מאיתנו בגלל האות ש, שכתובה על התפילין. (כידוע על ה"בית" של תפילין של הראש יש שתי אותיות ש' – אחת מצד זמין, ואחת מצד שמאל).

וצריכים אנו להבין, מדוע יראים עמי הארץ דוקא מהתפילין של הראש ולא מתפילין של יד?

ונראה לבאר ענין זה, על-פי מה שלמדנו במדרש (ב"ר כח, ג'): "אדריאנוס...שאל את רבי יהושע בן חנניא. אמר ליה: מהיכן הקב"ה מציין (=בורא) את האדם לעתיד לבוא? אמר לו: מלוח של שדרה. אמר לו: מנין אתה יודע? אמר לו: איתיתיה לידי ואנא מודע לך (=בא ואראה לך): טחנו (=את עצם הלוח) ברחים – ולא נטחן. שרפו באש – ולא נשרף. נתנו במים, ולא נמחה. נתנו על הסדן, והתחיל מכה עליו בפטיש. נחלק הסדן ונבקע הפטיש, ולא חסר כלום (מעצם הלוח)".

הנה, רואים אנו, שהקב"ה ברא בגוף האדם את עצם הלוח שבשדרה, שקימת ונשארת תמיד ובכל מצב, וממנה עתיד הקב"ה לבנות את הגוף לעתיד לבוא בתחית המתים.

אם כן, צריכים אנו לדעת, איפה נמצאת עצם הלוח בגוף האדם?

ומצינו תשובה על-כך בספר "אור החמה", בשם רבנו חיים ויטאל: "והענין כי תחית המתים היא בסוד העצם הנשאר בקרקע (=עצם הלוח שלא נרקב באדמה). ובארו בזהר ("נח" סט), כי הוא עצם שמניח בו (=עליו) קשר תפלה של ראש. והטעם, כי הוא גבוה מפל הגוף, ואינו נהנה מן המאכל, ולכן אין שולט בו ריקבון, ומשם נבנה הגוף...".

וכן מבואר ב"ליקוטי תורה" להאריז"ל (שופטים ד'-ה', "והיא יושבת"): "ואמרו רבותינו ז"ל: עצם יש באדם במקום קשר תפילין (שבערף) שאינו נרקב, וממנו יתגדל הגוף לעתיד, ונקרא לוח".

וכן מבאר רבנו האריז"ל ב"ליקוטי הש"ס" (ראש השנה "סוד יא' זמ"ם"): "הגיד שבערף נגד הלוח, שאינו נהנה מאכילה ושתייה כלל, (והוא) סוד יום הכיפורים, לכן אינו שולט שם המות בלוח".

ועתה, בא וראה מה שמצינו בענין זה חידוש עצום בספר "עץ הדעת טוב" (לרבי חיים ויטאל "ויצא"), שהטעם שהקב"ה יצר את הלוח בראש השדרה בערף, הוא כדי שעצם הלוח תקבל חיות מהקשר של תפילין של ראש, ועל-ידי כך יוכל האדם לקום בתחית המתים. ולכן אם לא הניח איש ישראל תפילין (חלילה), אין הלוח מקבלת חיות מהקשר של התפילין, וממילא אין הוא יכול לקום בתחית המתים.

וכפי דברי רבנו המהר"ח"ו: "בספר הזהר (מובא) כי תחית הגוף מתחיל מן החוליה של השדרה הנקראת 'לוח', והוא כשאור (=כשמרים) אל העיסה. והוא עצם קיים לעולם, ואינו נרקב לעולם, ונקרא 'בתואל הארמי מפדן ארם'.

וכאשר הוא קרקפתא דלא מנח תפילין (=כאשר אין האדם מניח תפילין), ואין קשר תפילה של ראש נקשר שם בעצם, לא תחיה כלל (עצם הלוח). ויען בו תלויה התחיה... ונודע כי התחיה תהיה בעמק יהושפט, סמוך לחומת ירושלים, ושם יקומו כל המתים במשפט, ולכן שם העיר ירושלים תקרא אז 'לוח', כי בה תהיה עיקר תחית המתים".

ועוד הוסיף רבנו (שם, פרשת "תרומה"): "ובזה יתבאר לך גדל מצות התפילין... שאינה רק מצות 'עשה' בלבד. (ו)כל המבטלה נקרא 'קרקפתא דלא מנח תפילין', ואין לו חלק לעולם הבא ולתחית המתים. והענין הוא כ...קשר של ראש הוא בערף, אשר שם התחלת חוליות השדרה הנקרא עצם הלוח, שהיא שאור אל עיסה – גוף האדם –

בתחית המתים, כנודע. ולכן, המזלזל בהם (=בהנחת תפילין) אינו קם בתחית המתים".

והמקור למה שכתב רבנו רבי חיים ויטאל – שמי שלא מניח תפילין נקרא "קרקפתא דלא מנח תפילין", ואין לו חלק לעולם הבא ולתחית המתים" – הוא מהכתוב בגמרא (ר"ה יז): "פושעי ישראל בגופן, ופושעי גוים בגופן, יורדין לגיהנם ונדונין בה שנים עשר חדש. לאחר שנים עשר חדש גופן כלה ונשמתן נשרפת, ורוח מפורתן, ונעשים אפר תחת כפות רגלי הצדיקים, שנאמר (מלאכי ג'): 'ועסותם רשעים, כי יהיו אפר תחת כפות רגליכם'". הרי לנו דברים ברורים, שפושעי ישראל שאינם מניחים תפילין "גופן כלה ונשמתן נשרפת, ורוח מפורתן", ואין הם קמים בתחית המתים.

והנה, לפי האמור, שהשם **שד"י** מתגלה בתפילין של יד וראש, יש לנו לשאול: הרי הפתוב אומר "כי שם יהוה נקרא עליך" (=דהינו, שם הוי"ה), ואיך מתגלה שם הוי"ה (=יהוה) בתפילין? תחילה נקדים להביא מה שמקשה הזוהר החדש בפרשת הבריאה, ושואל: מדוע לא נזכר בכל מעשה בראשית שם הוי"ה (=יהוה), אלא רק שם **אלהים**? (כפי שכתוב: "בראשית ברא **אלהים**... ויאמר **אלהים** יהי אור... ויאמר **אלהים** יהי רקיע... וכו').

ומתוך הזוהר בלשון קודשו, ואומר: "אין נאה למלך הכבוד (=הקב"ה) להזכיר שמו (=שם יהוה) על המתים ועל דבר הנאבד, כדי שלא יאמרו: כשם שכל הבריות שבראם הם כלים ונאבדים, כך גם שמו, חלילה וחס. ולא הזכיר שמו המיוחד (=שם יהוה), עד שנבראו כל הבריות, שהם כלים ונאבדים. לאחר מכן הזכיר את שמו על דבר שהוא קים לעולם ולעולמי עולמים, שנאמר (בראשית ב, ד): 'ביום עשות יהוה **אלהים** ארץ ושמים'".

לפי זה יש לנו לשאול: והלא, ביצירת האדם כן מוזכר שם הוי"ה, כפי שכתוב: "וייצר יהוה אלהים את האדם". והלא אין האדם קים לעולם, ואיך מיחד הקב"ה את שמו, שם הוי"ה, על האדם, שמת ומתכלה בקבר?

ויש לומר, שעל-כך רמז הפתוב בבריאת האדם (בראשית ב, ז): "וייצר יהוה אלהים את האדם" ופרש רש"י זצ"ל: "וייצר (כתוב בשני יודין, כיון) (ש)שתי יצירות יצר (הקב"ה): יצירה לעולם הזה, ויצירה לתחית המתים". דהינו, "יצירה לעולם הזה" היא כנגד הגוף שמתקים רק בעולם הזה. "ויצירה לתחית המתים" כנגד עצם הלוו, שאינה מתה, אלא חיה ונשארת בשלמות, וממנה יבנה הקב"ה את כל הגוף בתחית המתים.

ועל שתי יצירות אלו הזכיר הקב"ה את שני השמות "יהוה **אלהים**": על היצירה של הגוף, שאינו מתקים, אלא מת ונרקב בקבר, הזכיר את השם "**אלהים**". וכנגד עצם הלוו, שקימת לעולם, ואינה מתכלה ונאבדת, הזכיר את השם הוי"ה. וזהו שכתוב "וייצר יהוה **אלהים** את האדם". והפונה בכך היא, שעצם הלוו שמתקימת לעולם נבראה בשם הוי"ה, ואילו הגוף, שאינו מתקים, אלא מת ונרקב, נברא בשם "**אלהים**".

נוסיף עוד כאן את דברי האריז"ל ב"ליקוטי הש"ס": "הנה, (קשר) **ד'** של תפילין (=בערף/בראש) הוא על עצם הלוו, והתפילין הם חיים. ומושכים בלוו (=ללוו) חיים על-ידי ב' הרצועות, ולכן משם (=מעצם הלוו) התחיה".

והפירוש הוא ש-ד' (=ארבע) הפרשיות שבתפילין של ראש מכונות כנגד ארבע אותיות שם הוי"ה, יתברך שמו. אות י' משם הוי"ה (=יהוה) היא כנגד פרשת "קדש לי כל בכור". אות ה' משם הוי"ה (=יהוה) היא כנגד פרשת "והיה פי יביאך". אות ו' משם הוי"ה (=יהוה) היא כנגד פרשת "שמע ישראל", והאות ה' האחרונה משם הוי"ה (=יהוה) היא כנגד פרשת "והיה אם שמוע".

וזהו פרוש נוסף על הפתוב, "וראו כל עמי הארץ (=הגוים) כי שם ה' נקרא עליך, ויראו (=יפחדו) ממך". דהינו, מאחר ושם הוי"ה (=יהוה) מאיר על ראשך מארבע הפרשיות של התפילין, לכן "וראו (=יפחדו) ממך".

והנה, לפי מה שבארנו, שעצם הלוו נבראה בשם הוי"ה, יש לנו לשאול: איך מקבלת הלוו את חיותה משם הוי"ה (=יהוה) מארבע הפרשיות שבתפילין?

ויש לומר, שהקשר של האות **ד'** בערף (שהוא כאמור כנגד עצם הלוו), ושתי הרצועות היוצאות מהתפילין של ראש, מימין ומשמאל, הן בבחינת שני צינורות הממשיכות חיים מארבע הפרשיות שבתוך התפילין (שהם כאמור כנגד שם הוי"ה) לתוך הקשר שבערף.

(ומטעם זה הקשר של תפילין של ראש הוא בצורת האות **ד'**, לרמז שיש שם קיבוץ גדול של **אור** מכל ארבע הפרשיות של התפילין של ראש).

ולכן, כאשר איש ישראל מניח תפילין, הרי הוא ממשיך חיות משם הוי"ה (=יהוה) לעצם הלוו (דרך הקשר של התפילין בערף), ועל-ידי כך זוכה לקום בתחית המתים. ולכן, כאשר יראו כל עמי הארץ את הכח הנפלא של

ישראל – להתקיים לנצח בזכות שם הוי"ה (=יהוה), המאיר ונותן חיות לעצם הלוו – אזי "ויראו ממך" – נופלת עליהם אימתה ופחד.

ומה נחמד להביא את דברי הרמ"ע מפאנו, הכותב (על-פי האר"י הקדוש) בספרו "עשרה מאמרות", שעל ראשו של כל אחד מישראל מאירים שני שמותיו של הקב"ה, "יהוה" ו-"אלהים". ולעומת זאת, על ראשו של כל גוי מאיר רק שם אחד – השם "אלהים" – וגם הוא (=שם זה) בהיפוך אותיות – "אלה מי".

ולפי האמור, הרי שם הוי"ה מחיה את עצם הלוו, ולכן הוא נצחי, ושם "אלהים" מחיה את הגוף שנגזרה עליו מיתה. והנה, שמות אלו מאירים רק על ראש ישראל המניח תפילין. שכן, כך הוא ממשיך חיות מהשם הוי"ה לעצם הלוו, ויקום בתחית המתים, במהרה בימינו, אמן. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל"

פרשת "כי תבוא" נקראת תמיד בחדש אלול, האחרון בחדשי השנה. רמז לדבר אנו מוצאים במאמר המובא במסכת מגילה (לא, עב): "עזרא הסופר תקן להם, לישראל, שיהיו קוראים (צ"ח=98) קללות שבמשנה תורה (הקללות שבפרשתנו, פרשת "כי תבוא") קודם ראש השנה, כדי שתכלה השנה וקללותיה".

במאמר זה טמון הרעיון, שאם חלילה גזרו מן השמים גזירות על ישראל – יהא קיומן והתגשמותן על-ידי קריאת 98 הקללות שבפרשת "כי תבוא", בבחינת "ונשלמה פרים שפתינו" (=הקללות יאמרו רק בשפתיים, ולא יתקיימו בפועל). וכך יקוימו בנו, בפרוס השנה החדשה, דברי הפיטון: "תכלה שנה וקללותיה – תחל שנה וברכותיה".

והנה, על ענין זה של הקללות, כתב השל"ה הקדוש (סוף "כי תבוא"), בשם רבנו האריז"ל, כי השרש של כל צ"ח(=98) הקללות שבפרשתנו, הוא, כיון שלא עבדו ישראל את ה' בשמחה, כפי שאכן כתוב בפרשה: "ובאו עליך כל הקללות האלה ורדפוה ו השיגוף... תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל".

לכן כותב האר"י הקדוש ב"שער רוח הקדש" (דרוש ג, דף ט'): "...צריך האדם בעת קיומו כל מצוה ומצוה, או בהתעסקו בתורה, או כשמתפלל התפילה, להיות שמח ובטוב לב, יותר מכאשר מרויח או מוצא אלהים אלפים דינרי זהב... וזהו פירוש הפסוק: 'תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל' – (פלומר), תשמח יותר מכאשר תרויח רוב ממון שבעולם".

ב"שם שמואל" (סוכות תרע"ג) מובא דבר נפלא בשם אביו הגה"ק בעל ה"אבני נזר": צ"ח(=98) הכבשים שמקריבים בחג הסוכות בבית המקדש, הם כדי לבטל את צ"ח(=98) הקללות שבפרשת "כי תבוא".

ויש לומר, שהיות וסיבת הענש של הקללות הוא: "תחת אשר לא עבדת את ה' אלהיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל" – לכן, הקרבת צ"ח(=98) הכבשים, דוקא בחג הסוכות, שהוא "זמן שמחתנו" (כמו שכתוב (דברים טז, יג): "חג הסוכות תעשה לך... והיית אך שמח"), מבטלת את צ"ח(=98) הקללות והתוכחות.

"והיה כי תבוא אל הארץ אשר ה' אלהיך נתן לך נחלה וירשתה וישבת בה"

ד"ר משה ואלאך (1866-1957) נולד בעיר קלוז', בירת טרנסילבניה. לאחר שהשתלם שם ברפואה, עלה והתישב בירושלים, ופעל רבות בקרב הציבור החרדי בעיר הקדש. מפעל חייו היה הקמת בית החולים "שערי צדק" בשנת 1902, שהפך במשך השנים למרכז רפואי חשוב בירושלים. ד"ר ואלאך חי מרבית ימיו בלא שנשא אשה (רק בזקנותו המופלגת נשא אשה, כיון שנוזקק להשגחה צמודה ולטיפול רפואי מסור ומתמיד). זקני ירושלים מספרים שבעירת מולדתו, קלוז', חי עשיר גדול (רבי יהושע הורן), שבתו, שהיתה בת יחידה, נאותה להינשא לד"ר ואלאך, הרופא הצעיר והמסור של ירושלים. אולם, הנערה התנתה תנאי - היא מוכנה להינשא לו, בתנאי שבעלה ידור עמה באחת מארצות אירופה.

ד"ר ואלאך פנה לרבי יוסף חיים זוננפלד, ששמש בימים ההם רב ופוסק ראשי ליהדות החרדית בירושלים, ושאל אותו אם רשאי הוא לפי ההלכה לרדת מן הארץ, כדי לשאת את הנערה שמציעים לו בעירת מולדתו.

הרב חיים זוננפלד הרהר מעט בשאלה שהוצגה לו, ואחר-כך פנה אל ד"ר ואלאך, ושאל אותו: אילו אותה נערה שמציעים לך היתה עניה מרודה, פלוס גם אז היתה עוזב את ארץ ישראל למענה? סבורני שלא! - השיב ד"ר ואלאך בשפה רפה, כשגופו רועד מהתרגשות. אם כך - קרא הרב זוננפלד - משמע מדברייך, שיציאתך מן הארץ אינה, אלא לשם השגת ממון, ולדבר זה אין לדעתי היתר של ממש...

ד"ר ואלאך קבל עליו, כדרך כל הימים, את פסק דינו של הרב זוננפלד בלא עוררין. ומאז והלאה התמסר יומם ולילה לקידום בית החולים שיסד - בית החולים "שערי צדק" - וחי ערירי ובודד עד שנות זקנה ושיבה.

שבת שלום לכל בית ישראל!
נא לשמור על קדושת הגיליון!

העלון מוקדש לכבוד יום ההילולא של רבנו הקדוש הרב יוסף חיים ("הבן איש חי") זיע"א, שחל ב-יג' אלול

פְּרֻשֵׁת הַשְּׁבוּעַ: כִּי תָבוֹא לְרִפּוּאָה שְׁלֵמָה שֶׁל: **נוּעַם בַּת דּוֹרִית** **כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 18:20**

עֲרַשׁ"ק יו' אֱלוֹל תִּשְׁע"ד (12.9.14) "אֵל נָא רַפָּא נָא לָהּ" **יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 19:27** ר"ת 20:03

הַפְּטָרָה: "קוּמֵי אוּרִי" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ (=הַגּוֹיִים) כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ, וְיָרְאוּ (=יִפְחָדוּ) מִמֶּךָ"

עַל הַכְּתוּב בְּפִרְשָׁתֵנוּ (דְּבָרִים כח, י'): "וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ (=הַגּוֹיִים) כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ, וְיָרְאוּ (=יִפְחָדוּ) מִמֶּךָ", דָּרְשׁוּ חַז"ל בְּגִמְרָא (בְּרִכּוֹת ו'): "אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר הַגָּדוֹל: 'כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ' – אֵלּוּ תַפְּיִלִין שֶׁבְּרֵאשׁ". וְרָמַז בְּעַל הַטּוֹרִים, כְּדָרְכּוּ בַקֶּדֶשׁ: "שֵׁם יְהוָה נִקְרָא' – רֵאשִׁי תִיבּוֹת 'שִׁין' שֶׁל תַּפְּיִלִין". וְכֵן כָּתַב רַבֵּנוּ בַחֲי"י: "כִּי גֵרָשָׁם כָּאֵן אוֹת שִׁין, שֶׁהִיא הַלְכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי, וְכֵאֵילוּ אָמַר 'וְרָאוּ כָּל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שִׁין עָלֶיךָ וְיָרְאוּ מִמֶּךָ".

(כְּיָדוּעַ, עַל הַ"בֵּית" שֶׁל הַתַּפְּיִלִין שֶׁל הָרֵאשׁ יֵשׁ שְׁתֵּי אוֹתֵיּוֹת ש' – אַחַת מְצַד יְמִין, וְאַחַת מְצַד שְׂמָאל).

וְצָרִיךְ בִּיאוֹר, מַדּוּעַ יֵרְאִים עַמֵּי הָאָרֶץ דּוֹקָא מֵהַתַּפְּיִלִין שֶׁל רֵאשׁ, וְלֹא מֵתַפְּיִלִין שֶׁל יָד? תַּחֲלִיָּה, נִקְדָּים לְהֵבִיא מָה שֶׁפִּרְשׁ רש"י (מְנַחֵת לָהּ): "כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ' – אֵלּוּ תַפְּיִלִין שֶׁל רֵאשׁ – שֶׁכְּתוּב בּוֹ רוֹב הַשֵּׁם שִׁין וְדַל"ת". (דְּהֵינּוּ, הָאוֹתֵיּוֹת ש' וְ-ד' מֵהַשֵּׁם "שְׁדִי").

וְכּוֹנֵת רש"י "רוֹב הַשֵּׁם שִׁין וְדַל"ת", הִיא עַל מָה שֶׁשָּׂנִינוּ בְּגִמְרָא (שַׁבָּת סב'): "אָמַר אַבִּי: שִׁין שֶׁל תַּפְּיִלִין – הַלְכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי. וְאָמַר אַבִּי: דַּל"ת שֶׁל תַּפְּיִלִין – הַלְכָה לְמֹשֶׁה מִסִּינַי" (וּבִיחַד אוֹתֵיּוֹת "שְׁדִי").

דְּהֵינּוּ, שֶׁצָּרִיךְ לַעֲשׂוֹת אוֹת שִׁין מְשַׁנֵּי הַצְּדָדִים שֶׁל תַּפְּיִלִין שֶׁל רֵאשׁ, וְצָרִיךְ לַעֲשׂוֹת אֶת הַקָּשֶׁר בְּתַפְּיִלִין שֶׁל רֵאשׁ (בְּעוֹרָף) בְּצוּרַת הָאוֹת ד', וְאֶת הַקָּשֶׁר בְּתַפְּיִלִין שֶׁל יָד בְּצוּרַת הָאוֹת י' – כְּדֵי שֶׁכָּל שְׁלִשֵׁת אֵלּוּ יִצְטָרְפוּ לְשֵׁם שְׁדִי".

וּמִכָּאֵן נִמְצָא, כִּי רוֹב הַשֵּׁם שְׁדִי" (הָאוֹת ש' מְשַׁנֵּי צִדֵּי הַבֵּית שֶׁל רֵאשׁ, וְהָאוֹת ד' בְּקָשֶׁר שֶׁל תַּפְּיִלִין שֶׁל רֵאשׁ) נִמְצָאִים בְּתַפְּיִלִין שֶׁל רֵאשׁ. וְרַק הָאוֹת י' נִמְצָאֵת בְּקָשֶׁר שֶׁל תַּפְּיִלִין שֶׁל יָד. וְלָכֵן אוֹמַר רש"י: "כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלֶיךָ' – אֵלּוּ תַפְּיִלִין שֶׁל רֵאשׁ – שֶׁכְּתוּב בּוֹ רוֹב הַשֵּׁם שִׁין וְדַל"ת". וְכּוֹנֵתוֹ הִיא, שֶׁעַמֵּי הָאָרֶץ (=הַגּוֹיִים) יֵרְאִים מְאֹד מֵהַשֵּׁם שְׁדִי" (אוֹתֵיּוֹת ש"ד), הַמוֹפִיעוֹת בְּתַפְּיִלִין שֶׁל רֵאשׁ.

(שֵׁם שְׁדִי" הוּא אֶחָד מִשְׁמוֹתָיו שֶׁל הַקַּב"ה, וְהוּא שֵׁם הַצְּמֻצוּם, כְּפִי שֶׁמְצִינוּ בְּגִמְרָא (תְּהִלָּה יב'): "אָמַר רַבִּי יְהוּדָה אָמַר רַב: בְּשַׁעַה שֶׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא אֶת הָעוֹלָם (=כְּדוֹר הָאָרֶץ), הָיָה מְרַחֵב וְהוֹלֵךְ... עַד שֶׁגָּעַר בּוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְהַעֲמִידוֹ, שֶׁנֶּאֱמַר: 'עַמּוּדֵי שָׁמַיִם יְרוּפּוּ – וַיִּתְמָהוּ מִגְּעַרְתּוֹ'. וְהֵינּוּ דְאָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לִוִּי: מֵאִי דְכָתִיב (=מֵהִי כּוֹנֵת הַכְּתוּב), 'אֲנִי אֵל שְׁדִי'? (וּמְשִׁיב) אֲנִי אֵל שְׁאֲמַרְתִּי לְעוֹלָמִי 'דִּי'").

וְלָכֵן הַשֵּׁם "שְׁדִי", הוּא שֵׁם הַמְצַמֵּם אֶת כַּח הַיֵּצֵר הָרַע, שֶׁלֹּא יִתְפַּשֵּׁט יוֹתֵר מִן הָרְאוּי. עֲנִין זֶה רְמוּז בְּסוֹפֵי הַתִּיבּוֹת שֶׁל תִּיבַת "יצר" – יו"ד צ"ד י"י רי"ש. רואים אָנוּ שֶׁהַשֵּׁם "שְׁדִי" אֵינוֹ נוֹתֵן לַיֵּצֵר לְהִתְפַּשֵּׁט מֵעֵבֶר לְגָבוֹל שֶׁקָּבַע לוֹ הַקַּב"ה, וְכֵאֵילוּ הַשֵּׁם שְׁדִי "אוֹחֲזוּ" אֶת הַיֵּצֵר בְּסוֹפוֹ (=בְּסוֹפֵי אוֹתֵיּוֹתָיו), שֶׁלֹּא יִתְפַּשֵּׁט יוֹתֵר מִמָּה שֶׁקָּבַע לוֹ ה' יִתְבָּרֵךְ. וְצָרִיךְ לְהֵבִין, מַדּוּעַ יֵרְאִים עַמֵּי הָאָרֶץ מֵהַשֵּׁם שְׁדִי"?

וְהִבְיָאוֹר הוּא עַל-פִּי הַיָּדוּעַ, כִּי הַשֵּׁם שְׁדִי" מְבָרִיחַ אֶת הַחִיצוֹנִים, וְלָכֵן כּוֹתְבִים אֶת הַשֵּׁם שְׁדִי" עַל הַמְזוּזָה מִבְּחוּץ – כְּדֵי שֶׁהַחִיצוֹנִים לֹא יִכְנָסוּ לַבַּיִת. וְכְּפִי שֶׁכָּתַב הַ"מְגַלָּה עֲמוּקוֹת" ("וְאֶתְחַנֵּן", אוֹפֵן קֶצֶה): "וּבִשְׁם שְׁדִי" נִבְרָאֵת אָרֶץ... שְׁכָן, זֶה הַשֵּׁם מְבָרִיחַ כָּל הַשָּׂדִים. וּמְזוּזָה תּוֹכֵיחַ שְׁכוֹתְבִים מִבְּחוּץ שֵׁם שֶׁל שְׁדִי".

מִקּוֹר הַדְּבָר הוּא בְּזוֹהַר הַקָּדוֹשׁ (פִּינְחָס רנא, מְתוּרָגִם): "שֵׁם שְׁדִי" שֶׁל מְזוּזָה מְבָרִיחַ אֶת הַשָּׂדִים וְהַמְזוּיָקִים שֶׁל הַפֶּתַח". וְהוֹסִיף הַ"מְגַלָּה עֲמוּקוֹת", שֶׁהָאוֹתֵיּוֹת הַבְּאוֹת אַחֲרֵי הַשֵּׁם שְׁדִי" הֵם אוֹתֵיּוֹת "תְּכָה", שֶׁהוּא שֵׁם קָדוֹשׁ, הַמְכַּה אֶת הַחִיצוֹנִים, כְּמִבּוֹאֵר בְּ"פְרִי עֵץ הַחַיִּים", לְרַבִּי חַיִּים וַיִּטָּאֵל וְצ"ל, הַכּוֹתֵב בְּשֵׁם רַבּוֹ הַקָּדוֹשׁ הָאֲרִיזוֹל" (שַׁעַר קְרִיאַת הַתּוֹרָה פה): "כִּי לֹא עֲזַבְתָּ דוֹרְשֵׁיהֶּ ה'" – סוֹפֵי תִיבּוֹת "תְּכָה", וְהוּא הַשֵּׁם אֲשֶׁר הֵרַג מֹשֶׁה בּוֹ אֶת הַמְצַרִּי (כְּמוֹ

שְׁכַתוֹב: 'וַיֹּאמֶר לְרַשָּׁע) לְמָה תִּכְהָ רַעְדָּ... וְכָל הַמְּכֹזֵב בּוֹ (=בִּשְׁם "תִּכְהָ") נִיצוֹל מֵאָדָם רַע כָּל הַיּוֹם".
וַיֵּשׁ לְהוֹסִיף שֵׁי "תִּכְהָ" הוּא הַשֵּׁם הַשְּׁמַיִנִי מִ-עַב' (=72) שְׁמוֹת הַקֹּדֶשׁ. וְשֵׁם זֶה יוֹצֵא מֵהַפְּסוּק בְּתֵהִילִים (קנ', ו'): "כָּל
תְּנַשְׁמָה תִּהְיֶה יָהּ". וְהוּא נוֹטְרִיקוֹן שֶׁל 'ת' בְּחוֹת הַטּוֹמְאָה, כְּדֵי לְרַמֵּז שֵׁם זֶה מְבַטֵּל בְּקִדּוּשְׁתּוֹ אֶת 'ת' (=400)
בְּחוֹת הַטּוֹמְאָה שֶׁל עֶשׂוֹ, הַהוֹלֵךְ לְקִרְיַת יַעֲקֹב "וְאַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ עִמּוֹ".
וְנִרְמַז שֵׁם זֶה בְּכַתּוּב בְּתֵהִילִים (מז', ב'): "כָּל הָעַמִּים תִּקְעוּ", רֵאשִׁי תֵיבוֹת "תִּכְהָ", הַמְכַנִּיעַ אֶת הָעַמִּים, וְלִכֵּן מִיָּד
לְאַחַר מִכֵּן כְּתוּב "יִדְבַר עַמִּים תַּחְתִּינוּ, וְלֵאמִים תַּחַת רַגְלֵינוּ".
מִכָּל זֶה נִמְצָא, שֶׁכָּל עַמֵי הָאָרֶץ וְהַחִיצוֹנִים יֵרְאִים וְרוֹעְדִים מִתְּפִילִין שֶׁל רֵאשִׁי, שְׁכַתּוֹב עָלָיו (רובו שֶׁל הַשֵּׁם)
שֵׁד"י, וְלִכֵּן אוֹמֵר הַכְּתוּב: "וְרָאוּ כָּל עַמֵי הָאָרֶץ (=הַגּוֹיִים) כִּי שֵׁם ה' נִקְרָא עָלָיו (=אֵלּוֹ תְּפִילִין שְׁבָרָאשׁ),
וְיֵרָאוּ (=יִפְחָדוּ) מִמֶּךָ".

(מַעֲתָה, יוֹמֶתֶק עַל-פִּי זֶה לְהַבִּין, מִדּוּעַ הַסְּמִיךְ הַקֵּב"ה בְּפִרְשָׁה הַרְאשׁוֹנָה שֶׁל "קִרְיַת שֶׁמֶע" אֶת הַמְּצוֹת תְּפִילִין
וּמְזוּזָה, כִּפִּי שְׁכַתּוֹב: (דְּבָרִים ו', ח'): "וַיִּקְשְׂרְתֶם לְאוֹת עַל יָדְךָ (=מְצוֹת תְּפִילִין)... וְכַתְּבֶתֶם עַל מְזוּזוֹת בֵּיתְךָ
וּבְשַׁעֲרֶיךָ (=מְצוֹת מְזוּזָה)?"

אֲלֵא, לְלַמְדָנוּ, כִּי כְמוֹ שֶׁהַשֵּׁם שֵׁד"י, הֵרְשׁוּם עַל הַמְּזוּזָה בְּפִתְחַ בֵּיתֵנוּ, הוּא שְׁמִירָה שְׁלֵא יִכְנָסוּ הַמְּזִיקִים הַבְּיָתָה,
כִּד הַשֵּׁם שֵׁד"י הֵרְשׁוּם יַחַד עַל תְּפִילִין שֶׁל יָד (כַּנְּגַד הַלֵּב) וְתְּפִילִין שֶׁל רֵאשִׁי (כַּנְּגַד הַמַּח), הוּא שְׁמִירָה שְׁלֵא יִכְנָסוּ
הַמְּזִיקִים וְכוֹחוֹת הַיֵּצֵר לְתוֹךְ לְבַנוּ וּמוֹחָנוּ, כְּדֵי שְׁנוּכַל לְעִבּוֹד אֶת ה' בְּקִדּוּשָׁה וּבְטַהֲרָה, אֲמֵן. (עַל פִּי "אוֹרֵה שֶׁל תּוֹרָה"
לְהַרְה"ק פִּינְהַס פְּרִידְמָן)

"יֵצֵו ה' אֶתְךָ אֶת הַבְּרָכָה בְּאֶסְמִיךָ וּבְכָל מְשַׁלַּח יָדְךָ וּבְרַכְךָ בְּאָרֶץ"

עַל הַכְּתוּב, "יֵצֵו ה' אֶתְךָ אֶת הַבְּרָכָה בְּאֶסְמִיךָ וּבְכָל מְשַׁלַּח יָדְךָ", כּוֹתֵב רַבֵּנוּ הַקְּדוֹשׁ רַבִּי יַעֲקֹב אֲבִיחָצִירָא זצ"ל,
בְּסִפְרוֹ "פִּיתוּחֵי חוֹתֵם", שֶׁהַקְּלָלוֹת חָלִילָה בְּאוֹת מִצַּד הַיֵּצֵר הָרַע (=הַס"מ), וּבֵת זּוּגוּ (=לִילִי"ת), הַנִּקְרָאִים "אֲרוּר"
וּ"קִלְלָה".

וְצָרִיךְ לְדַעַת, שֶׁכַּפָּאֶשׁר יִשְׂרָאֵל עוֹשִׂים רְצוֹן קוֹנֵיהֶם שְׁבַשְׁמִים, הֵרִי הַבְּרָכָה שׁוֹרָה בְּכָל. וּמִמִּילָא אֵלּוּ - יֵצֵר
הָרַע (=הַס"מ) וּבֵת זּוּגוּ (=לִילִי"ת) - נִכְנָעִים לְפָנֵיהֶם, וְאֵין בְּכוֹחֵם לְהָרַע לְיִשְׂרָאֵל.
וְזֶהוּ שְׁכַתּוֹב: "יֵצֵו ה' אֶתְךָ אֶת הַבְּרָכָה בְּאֶסְמִיךָ וּבְכָל מְשַׁלַּח יָדְךָ וּבְרַכְךָ". הֵנָּה, "אֶסְמִיךָ" (=131) עוֹלָה לְגַמְטְרִיָּה
סַמָּא"ל (=131), "וּבְכָל מְשַׁלַּח יָדְךָ" (=480) עוֹלָה לְגַמְטְרִיָּה לִילִי"ת (=480). וְזֹאת, כְּדֵי לוֹמַר לָךְ, כַּאֲשֶׁר הַקֵּב"ה
מְצוּהָ אֶת הַבְּרָכָה בְּיִשְׂרָאֵל, אֵין בְּכוֹחֵם שֶׁל אֵלּוּ לְהָרַע וְלַהֲזִיק לְיִשְׂרָאֵל, שְׁכֵן הַבְּרָכָה תָּמִיד שׁוֹרָה.

"וְה' הָאֱמִירְךָ הַיּוֹם לְהִיּוֹת לּוֹ לְעַם סִגְלָה..."

עַד כְּמָה עָלֵינוּ לְדוֹן כָּל אָדָם לְכַף זְכוּת, יַעֲיֵד הַמַּעֲשָׂה הַנ"ל (שְׁכֵן, אִם נַחְקוֹר וְנִדְרוֹשׁ בְּכָל מַקְרָה וּמַקְרָה, נִגְלָה כִּי
לְפַעְמִים פְּנֵי הַדְּבָרִים הֵם אַחֲרֵת).

וְלַהֲלֵן הַסִּיפּוֹר מֵאֵת בְּעַל הַמַּעֲשָׂה: "אֲנִי לוֹמֵד בְּאֶחָד מִבְּתֵי הַמְּדַרְשׁ בִּירוּשָׁלַיִם. יוֹם אֶחָד, בְּיּוֹרְדֵי בְּמִדְרַגּוֹת, כְּשֶׁבִּיָּדִי
כּוֹס קֶפֶה מֵהַבֵּיל, רִץ לְעִבְרֵי בַּחּוֹר הַדּוֹר בְּלְבוּשׁוֹ, וּמַחְמַת הַמַּהִירוֹת, לֵאל אֲזַהֲרָה מוֹקְדָמַת נִתְקַל בִּי בְּעוֹצְמָה רַבָּה,
וְכַתּוּצָאָה מִכָּד, כָּל תְּכוּלַת הַכּוֹס נִשְׁפָּכָה עַל בְּגָדִי. הַמּוֹם הַבְּטָתִי בְּאוֹתוֹ בַּחּוֹר, וְהוּא מוֹלִי, מִתְּבוֹנֵן לְעִבְרֵי, וְאוֹמֵר
בְּרוּב חוֹצְפָתוֹ: "כְּמָה טוֹב שֶׁהַקֶּפֶה נִשְׁפָּךְ עָלָיְךָ וְלֹא עָלֵי...!".

בְּרַגַע הַרְאשׁוֹן חֲשַׁבְתִּי לְעַצְמִי, אֵיזוֹ חוֹצְפָה וְעוֹזוֹת פְּנִים! לֹא דֵי שְׂאִינוּ מִתְּנַצֵּל עַל מַעֲשָׂהוּ, וְאֵינוּ מְבַקֵּשׁ סְלִיחָה,
אֲלֵא עוֹד הוּא מִבְּיַע אֶת הַנְּאֻתוֹ וְסִיפּוֹקוֹ מִהַתּוֹצְאָה! לֹא חָלְפוּ שְׁנֵיאוֹת אַחְדוֹת, וְאוֹתוֹ בַּחּוֹר הַדּוֹר בְּלְבוּשׁוֹ הַסְּבִיר אֶת
דְּבָרָיו: "הָעֵרֵב אֲנִי מִתַּחַת בְּעוֹזְרַת ה' יִתְּבַרְךָ בְּבִנֵי בְּרַק. הַמוֹנִית שְׂאֵמוֹרָה לְהַסִּיעַ אוֹתִי עִם מִשְׁפַּחְתִּי לְחוּפָה מִמְּתִינָה
לִי לְמִטָּה. לִכֵּן מִהֲרַתִּי לְהַתְּפַלֵּל מִנְחָה, וּמִיָּד לְאַחַר מִכֵּן, רְצִיתִי לְעִבֵר הַמוֹנִית הַמְּמִתִּינָה לִי לְהַסִּיעַ אוֹתִי לְחוּפָה,
אוֹלָם לְצַעֲרֵי נִתְקַלְתִּי בָךְ. דַּע לָךְ, שְׂאֵין לִי כָּאֵן בְּגָדִים אַחֲרִים לְהַחֲלִפָה, וְהַשְׁעָה מְאוּחֲרַת, לִכֵּן פְּלַטְתִּי, שְׁטוֹב
שֶׁהַקֶּפֶה נִשְׁפָּךְ עָלָיְךָ וְלֹא עָלֵי... כְּמוֹכֵן שְׂאֵנִי מִתְּנַצֵּל עַל מָה שֶׁקָּרָה, אֲנֵא סִלַּח לִי". לְאַחַר זְמַן מָה הָעִבְרַתִּי לְאִשְׁתִּי
שֶׁתַּחֲיָה, הוֹדַעָה טְלַפּוֹנִית בְּנִימָה שֶׁל סִיפּוֹק: "חוֹלְצָתִי מִלְּאָה כְּתָמִי קֶפֶה מִבְּחוֹר שְׁנִתְקַל בִּי. אֵךְ כְּמָה טוֹב שֶׁהַקֶּפֶה
נִשְׁפָּךְ עָלָיְךָ וְלֹא עָלֵי..."

שְׁבַת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!